

*Шығыс Қазақстан облысы Глубокое ауданы «Переваловка
орта мектебі» КММ биология пәнінің мұғалімі.*

Уанова Мадина Мырзагалиевна

Сабақтың тақырыбы:

«Тері аурулары және гигиенасы.»

Сабақтың мақсаты:

Өз ойларын еркін айтуға, жаңа сабақты өз беттерімен түсінуге, топпен жұмыс жасауға, топпен талқылауға мүмкіндік беру.

Ақпараттық құзіреттілік- оқушыларға тері, тері аурулары және гигиенасы туралы білім беру.

Коммуникативті құзіреттілік- әңгімелесу, түрлі әдіс-тәсілдерді қолдана отырып сабаты түсіндіру.

Проблеманы шешу- тері тақырыбы төңірегінде туындайтын және тері ауруларына байланысты туындайтын проблемаларды өз беттерімен шешуге тәрбиелеу.

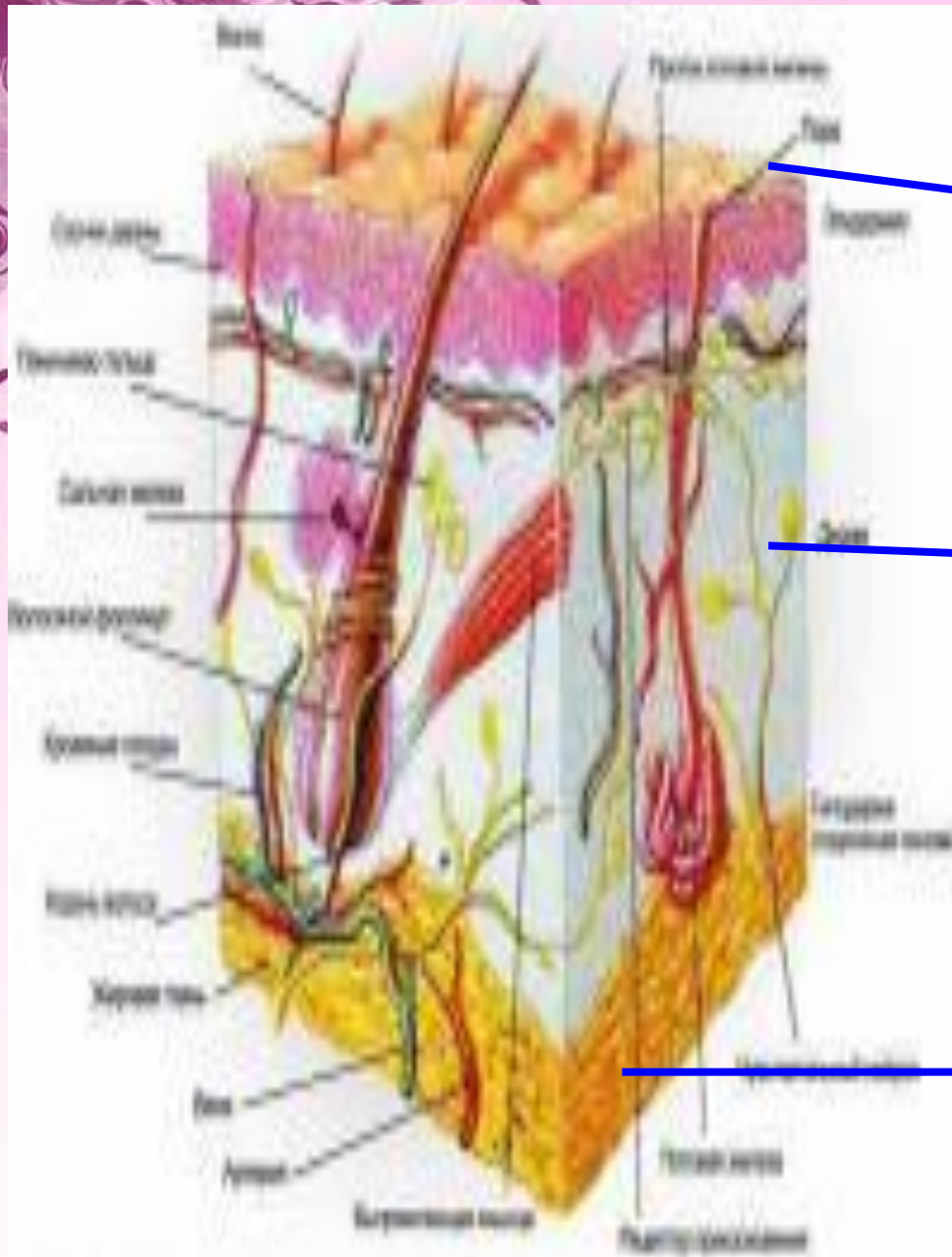
Үй тапсырмасы.

Тері қабаттары

Терінің қосалқы түзінділері

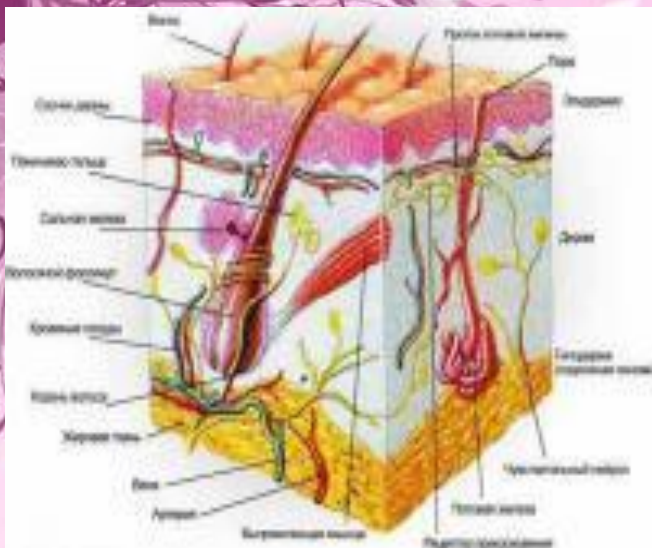
- 1 Выпрямляющая мышца
- 2 Кровеносные сосуды
- 3 Нервные волокна
- 4 Волосяная луковица
- 5 Стержень волоса
- 6 Сальная железа
- 7 Потовая железа
- 8 Рецептор боли
- 9 Жировая ткань

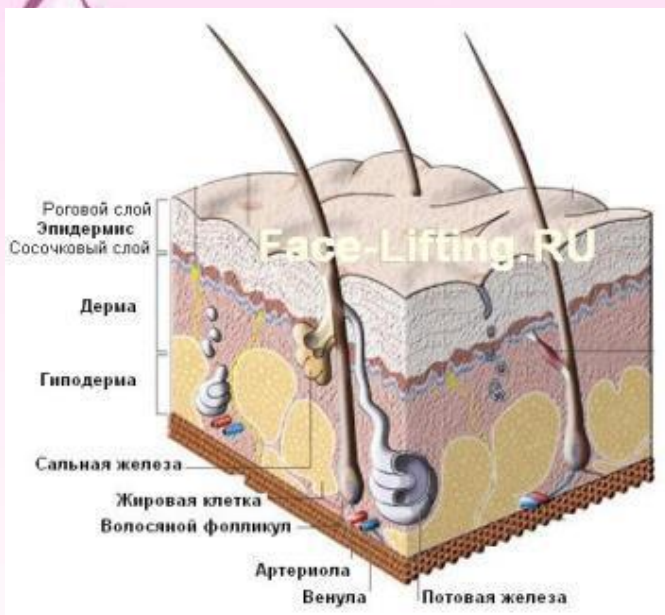
**Сыртқы қабат –
эпидермис**

**Нағыз тері –
дерма қабаты**

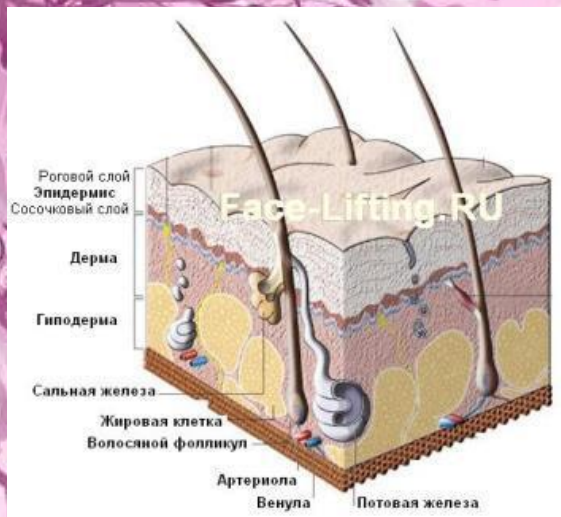
Шел қабаты

Май бездері – нағыз теріде түк түбірлерінің маңында орналасады. Алақан мен табанда мүлдем болмайды. Адам тәулігіне 20 гр дейін май бөледі. Ол теріні құрғап кетуден, жарылудан сақтандырып, шаш-түкті жұмсартып оған жылтыр рең береді.

Тері бездері - нағыз терінің терең қабатында және шел қабатында болады. Олар шумаққа оралған түтікшелер болып табылады. Тері бездерінде терінің бетіне бөлініп шығатын тер түзіледі. Олар табанда, алақанда көп болады. Әдетте тер аздаған мөлшерде бөлініп отырады да , сол сәтте терінің бетінен буланып отырады. Қоршаған ортаның температурасы жоғарылағанда немесе қызу дене еңбегі кезінде тер бөліну күшейеді.

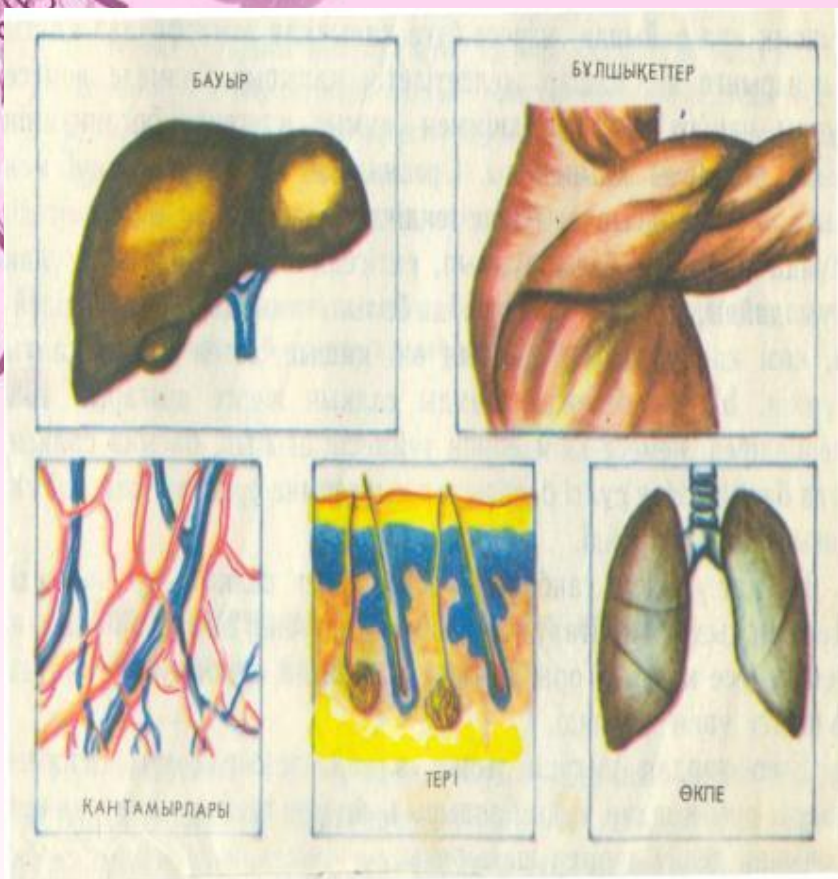
Шаш-түктер – бұл тері түзінділері. Олар алақанда табанда және кілегейлі қабықшадан басқа адамның бүкіл терісін жауып жатады. Олар терінің бетінде көлбеу орналасқан. Әрбір шаш-түктің түбірі мен өзегі болады. Түбір түк қалтасында орналасқан. Кез-келген шаш-түкте бірыңғай салалы бұлшықет талшығы, эфференттік жүйке ұштары және қан тамырлары болады.

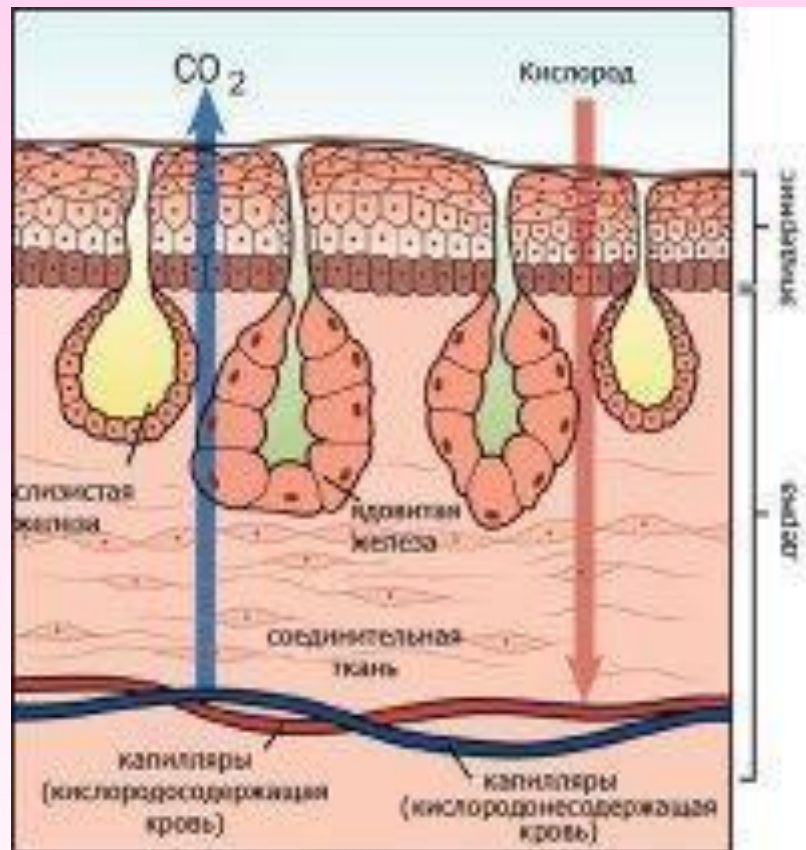
Тырнақ тері түзінділері. Ол жұқа мүйізденген пластинка болып табылады. Ол тырнақ ернеуінде орналасқан және дәнекер ұлпаны талшықтар арқылы саусақтың тырнақ буынымен тығыз байланысқан. Тырнақ саусақ басын зақымданудан сақтайды.

Жылу реттеу

Тыныс алу

Терминдермен жұмыс

Эпидермис – терінің сыртқы өлі жасушалар жиынтығынан тұратын қабаты.

Эпителий – терінің сыртқы эпидермис қабатын құрайтын ұлпа. **Дерма** - (грек. *derma* – тері) тері деген мағынаны білдіреді.

Дерматология (грек. *derma* – тері және *logos* – ілім) – терінің анатомиясынанатомиясын, гистологиясынанатомиясын, гистологиясын, физиологиясын, тері ауруларының себептерін, оларды анықтау, емдеу және алдын алу тәсілдерін зерттейтін медицинанын бір бөлімі.

Дерматолог- тері ауруларын емдеумен айналысатын дәрігер.

Лизоцим- терінің микроағзаларды жоятын ерекше заты.

Сергіу сәмі.

Жаңа сабақ

Тақырыбы: «Тері аурулары және
гигиенасы»

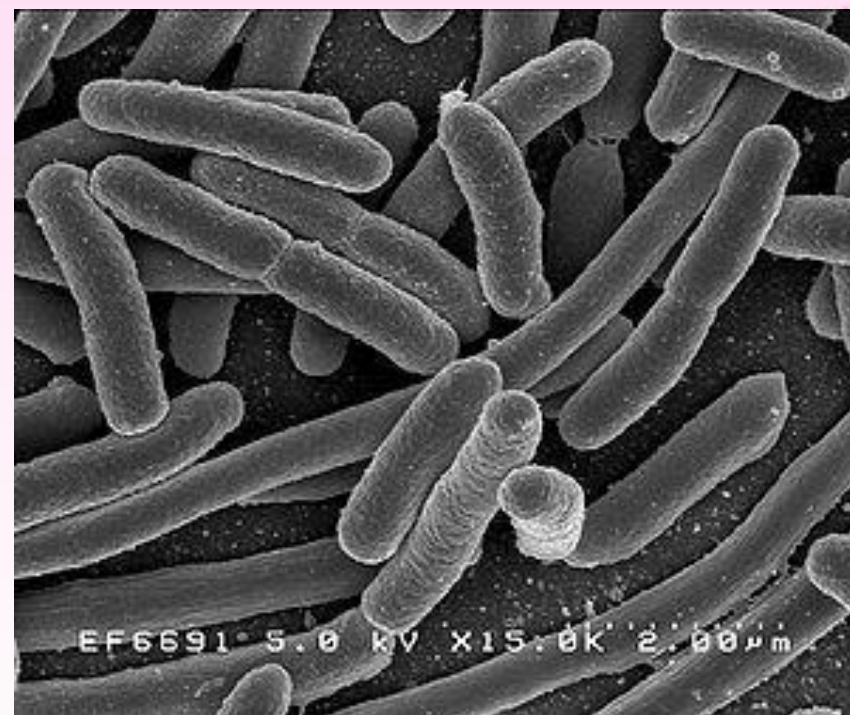

Amn myntepi

Ауру тудыратын

микроблар

генитальді герпес

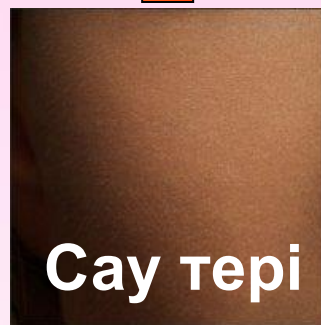
аллергия

Белдеулі герпес

экзема

Сау тері

Жазық терінің
теміреткісі

фотодерматит

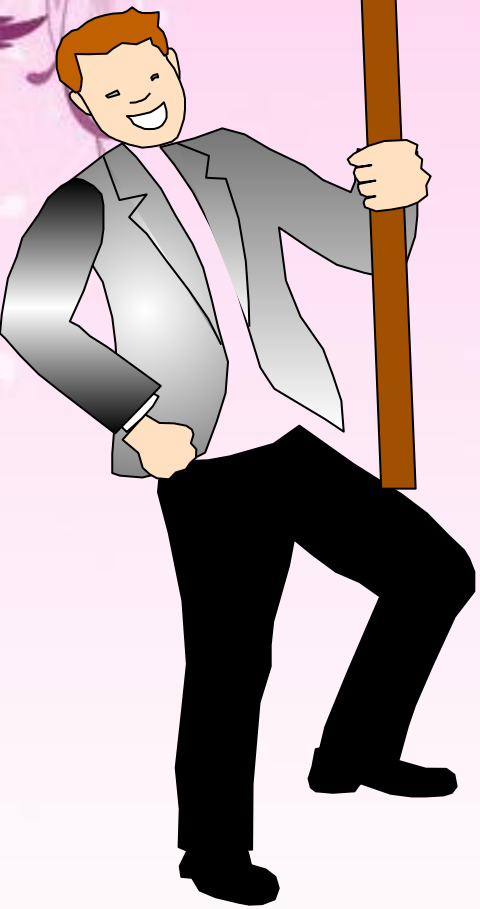

Қабыршақты теміреткі

Терінің саңырауқұлақ
ауруы

Тері гигиенасы

Жарақат түрлері

Күйік

Үсік

ЫстықТ
ЫҢ
өтуі

Күйік ыстықтан, қайнаған су мен қызған темірден, оттан және химиялық заттардан болады. Күйу таралу дәрежесі мен зақымдану тереңдігіне байланысты төртке бөлінеді.

I дәрежелі күйеде зақымданған жердің терісі қызарып, онда ептеген домбығулар пайда болады.

II дәрежелі күйеде қызарған жерлерде сарғыштау мөлдір сұйықтыққа толған көпіршіктер пайда болады.

III дәрежелі күйу кезінде күйген жер жансызданып, бетін қабыршақ басады.

IV дәрежелі күйеде күйген жердің ұлпа аймақтары көмірленіп кетеді.

Шынығу дегеніміз-

**бұл жылу реттеуші механизмдерді
жаттықтыру және
жетілдіру, ағзаның қоршаған орта
жағдайларына бейімделу және
төзімділік қасиетін арттыру.**

Шынығу түрлері

Ауамен шынығу

Күн сәулесімен шынығу

Сумен шынығу

Үй талсырмасы

*Тақырыпты мазмұндау,
қосымша деректер
жинақтау.*

**Сабақ аяқталды.
Сау болыңдар!**

